

ELINTARVIKENEUVOTTELUKUNTA

Aika 24.4.2009 klo 9-11

Paikka Maa- ja metsätalousministeriö

Osallistujat	Niemi Veli-Mikko	puheenjohtaja
	Hartikainen Tarja	jäsen
	Hatakka Maija	jäsen
	Innanen Marja	varajäsen
	Mannonen Leena	jäsen
	Marniemi Annikka	jäsen
	Nieminen Janne	varajäsen
	Räsänen Minna	jäsen
	Salminen Anna	jäsen
	Tolvi Janne	jäsen
	Törrönen Anneli	jäsen
	Mikkola Minnammi	jäsen
	Rajakangas Liisa	asiantuntija
	Haikonen Anne	pääsihteeri

1 Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen ja toivotti osanottajat tervetulleiksi. Merkittiin tiedoksi, että neuvottelukuntaan on nimetty elintarvikealan pk-yrityksiä edustavaksi jäseneksi yrittäjä Janne Tolvi (Kolatun Vuohijuustola) ja hänen henkilökohtaiseksi varajäsenekseen yrittäjä Riikka Ali-Lekkala-Toivo (Makuliha Oy).

2 Työjärjestys

Hyväksyttiin esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

3 Edellisen kokouksen pöytäkirja

Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja.

4 PK-yritysten ongelmia selvittäneen hankkeen toimeenpano

Veli-Mikko Niemi kertoi pk-yritysten kokemia elintarvikelainsäädännön ja –valvonnan ongelmia selvittäneen hanketyöryhmän työstä. Työryhmän raportti (Työryhmämuistio mmm 2009:3) löytyy MMM:n kotisivuilta: <http://www.mmm.fi/fi/index/julkaisut.html>

Päätettiin perustaa elintarvikeneuvottelukunnan yhteyteen uusia asiantuntijaryhmä, jonka tehtävänä on lisätä elintarvikealan pk-yritysten sekä lainsäädännöstä ja valvonnasta vastaavien viranomaisten vuoropuhelua. Asiantuntijaryhmä kokoontuisi 3-4 kertaa vuodessa käsittelemään ajankohtaisia lainsäädännön ja valvonnan kysymyksiä sekä muita elintarvikealan pk-yritysten kannalta keskeisiä maa- ja metsätalousministeriön toimialaan kuuluvia asioita. Asiantuntijaryhmään pyydetään elintarviketeollisuuden ja -kaupan sekä matkailu- ja ravinto-

la-alan edustajat. Lisäksi asiantuntijaryhmään nimetään maa- ja metsätalousministeriön ja Eviran edustajat.

5 Kansallinen toiminta

Anne Haikonen/MMM kertoi valmisteilla olevasta elintarvikelain muutoksesta. Laissa esitetään säädettäväksi mm. kalastus- ja vesiviljelytuotteista kuluttajalle annettavien tietojen valvonnasta, kontaktimateriaaleja markkinoille saattavien toimijoiden ilmoitusvelvollisuudesta ja toimipaikkojen rekisteröinnistä sekä virallisia tutkimuksia tekevien laboratorioden akkreditointivelvoitteesta. Haikonen kertoi myös valmisteilla olevasta pakattuja vesiä koskevasta maa- ja metsätalousministeriön asetuksesta. Asetuksella on tarkoitus implementoida aiempaa selkeämmin luontaisia kivennäisvesiä ja lähdevesiä koskeva neuvoston direktiivi 80/777/ETY siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen. Asetukseen otetaan myös pakattua talousvettä koskevat kansalliset säännökset.

Liisa Rajakangas/MMM kertoi asetaldehydinin turvallisuutta koskevasta selvityksestä. Rajakangas kertoi myös, että Evirassa valmistellaan aineisto ns. elintarvikkeparanteita koskevasta uudesta lainsäädännöstä: elintarvikelisiä aineita koskeva asetusta (EY) N:o 1333/2008, aromeja koskeva asetusta (EY) N:o 1334/2008, elintarvike-entsyymejä koskeva asetusta (EY) N:o 1332/2008 ja elintarvikkeparanteiden yhtenäistä hyväksymismenettelyä koskeva asetusta (EY) N:o 1332/2008. Asetukset tulivat voimaan 20.1.2009. Niitä aletaan soveltaa eri aikoina ja asetuksiin sisältyy paljon erilaisia siirtymäaikoja.

Veli-Mikko Niemi/MMM kertoi ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueiden muodostamista koskevasta lakiehdotuksesta, jonka eduskuntakäsittely alkaa lähiaikoina.

Annikka Marniemi/SKL kertoi siipikarjan salmonellaepidemian ja elintarvikkeista löytyneiden vierasesineiden aiheuttamista reaktioista kuluttajien keskuudessa. Marniemi totesi myös, että GM-elintarvikkeet ja –rehut puhuttavat jonkin verran kuluttajia.

Tarja Hartikainen/Kuntaliitto kertoi kunnallisten valvontayksiköiden keskuudessa toteutettavasta maksullisuuskyselystä, jonka tulokset saadaan syksyllä. Kuntien taloudellisen tilanteen on todettu vaikeuttavan elintarvikevalvontaa. Hartikainen totesi myös, että elintarvikelain edellyttämä laitosten uudelleenhyväksyntä on herättänyt keskustelua.

Maija Hatakka/Evira kertoi, että kuluttajilta on tullut elintarvikevalvontaviranomaisille lukuisia ilmoituksia elintarvikkeista löytyneistä vierasesineistä. Kaikki ilmoitetut löydökset tutkitaan. Ruotsissa poliisi on todennut, että siellä ilmenneiden vierasesinelöydösten osalta ei ole saatu näyttöä sabotaasista. Veli-Mikko Niemi totesi, että myös Suomessa on tarkoitus kartoittaa eri tahojen kanssa elintarvikealan rikollisia ilmiöitä. Hatakka kertoi lisäksi siipikarjan salmonellatartunnoista. Salmonellatilojen siipikarjan hävittäminen ja ensimmäisten tilojen puhdistus ja desinfiointi on käynnissä. Humaanitartuntoja ei ole todettu.

Leena Mannonen/MMM kertoi esille nousseesta GMO-vapaa Suomi –visosta, joka korostaa kuluttajan oikeutta tietoihin valintoihin. Mannonen totesi, että par-

haillaan valmisteilla oleva rinnakkaiselolainsäädäntö ei vaikuta GM-tuotteiden hyväksymismenettelyyn eikä merkintöihin. Evirassa työstetään parhaillaan ohjetta GMO-vapaa -merkintöjen käyttöä varten. Neuvottelukunta piti tärkeänä neutraalin tiedon jakamista geenitekniikasta. Esitettiin, että valmisteilla oleva Ruokastrategia 2020 ottaisi kantaa asiaan.

Janne Nieminen/TLAB totesi, että GM-valvonnan tulosten julkistaminen herättää jatkuvasti keskustelua. Nieminen totesi myös, että valvonta-asetuksen (EY) N:o 882/2004 art. 15.5 nojalla annetun kasviperäisten riskielintarvikkeiden ja –rehujen tuontivalvontaa koskevan uuden asetuksen voimaantuloon täytyy ryhtyä valmistautumaan hyvissä ajoin. Nieminen kertoi lisäksi vuonna 2010 Suomessa järjestettävästä EU:n tullikemistokokouksen valmisteluista.

Marja Innanen/MMM kertoi Suomalaisen ruokakulttuurin edistämishjelman etenemisestä. Yksi esillä oleva teema on perheiden yhdessä syöminen. Alueellisen ruokakulttuurin edistämiseen liittyen puhutellaan kuntapäätäjää. Ohjelma on mukana länsi-rannikon lähiruokaviestissä.

Anneli Törrönen/STM kertoi Ruotsin lääkeviranomaisten saamista ravintolisiin liittyvistä haitta-aineilmoituksista.

Merja Söderström/MaRa totesi, että arvonlisäveroa koskevat päätökset herättävät paljon keskustelua matkailu- ja ravintolasektorilla. Söderström totesi lisäksi, että kestäviä julkisia hankintoja koskeva sääntely tulisi nähdä mahdollisuutena. Hankintasopimuksissa tulee kuitenkin varoa vaatimuksia, jotka ovat suhteettomia tavoitteiden kannalta.

Anna Salminen/PTY kertoi elintarvikkeiden vierasesinelöydösten herättäneen paljon keskustelua kaupan piirissä. Salminen totesi lisäksi, että omavalvonnan tietopankin viranomaiskäyttö alkaa 1.7.2009. Tarkoituksena on toteuttaa puolen vuoden pilottijakso.

6 Euroopan Unioni

EFSA

Merkittiin tiedoksi EFSA:n toimintakertomus 2008.

Todettiin, että tiedepaneelien nimittäminen on parhaillaan käynnissä.

Elintarvikeketju ja eläinten terveys –pysyvä komitea

Merkittiin tiedoksi kokousraportit seuraavista pysyvän komitean kokouksista:

- toksikologinen turvallisuus 12.2.2009
- biologinen turvallisuus 16.2.2009
- yleinen elintarvikelaki 20.2.2009
- toksikologinen turvallisuus 6.3.2009
- biologinen turvallisuus 23.3.2009
- yleinen elintarvikelaki 27.3.2009
- biologinen turvallisuus 17.4.2009.

Muuntogeeniset elintarvikkeet – tilannekatsaus

Alankomaat ehdotti maatalousneuvostossa maaliskuussa 2009 keskustelun käynnistämistä yhteisön GMO-lainsäädännön toimivuudesta erityisesti viljelyä koskevan päätöksenteon osalta. Alankomaat esitti, että jäsenvaltioille annettaisiin nykyistä enemmän valtaa päättää muuntogeenisten kasvien viljelystä alueellaan.

Komission teettää vuonna 2009 selvityksen sekä muuntogeenisiä elintarvikkeita ja rehuja koskevan että muuntogeenisten organismien avoimeen levitykseen liittyvän lainsäädännön toimivuudesta ja vaikutuksista. Selvitys annetaan neuvostolle ja Euroopan parlamentille kesällä 2010.

Komissio on laatimassa muuntogeenisten elintarvikkeiden ja rehujen lupamennettelyn ja päätöksenteon tueksi toimeenpanosäädöstä hakemuksessa edellytettävistä tiedoista ja asiakirjoista.

Muut ajankohtaiset EU-asiat

Anne Haikonen kertoi ravitsemus- ja terveystarvikkeita koskevan asetuksen (EY) N:o 1924/2006 toimeenpanosta. Haikonen kertoi myös kuluttajainformaatioasetuksen (ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi elintarvikkeita koskevien tietojen antamisesta kuluttajille) käsittelystä. Asetuksella kootaan yhteen ja saatetaan ajan tasalle merkintälainsäädännön kaksi osa-aluetta: yleiset merkintämääräykset (direktiivi 2000/13/EY) ja ravintoarvomerkinnät (direktiivi 90/496/ETY).

Leena Mannonen kertoi parhaillaan käsiteltävästä uusielintarvikeasetuksen uudistamisesta. Erityisesti keskustelua on herättänyt nanoteknologia ja kloonaukset.

Liisa Rajankangas kertoi sallittavien aromiaineiden luettelon valmistelusta yhteisötasolla.

8 Codex Alimentarius

Merkittiin tiedoksi seuraavat kokousraportit:

- Lisäainekomitea CCFA (16.-20.3.2009, Shanghai, Kiina)
- Kontaminanttikomitea CCCF (23.-27.3.2009, Rotterdam, Alankomaat)
- Yleisperiaatekomitea CCGP (30.3.-3.4.2009, Pariisi, Ranska)

Todettiin tulevat kokoukset:

- Torjunta-ainejäämäkomitea CCPR (20-25.4.2009, Peking, Kiina): Vesa Tuomaala/MMM, Tiia Mäkinen/Evira
- Pakkausmerkintäkomitea CCFL (4-8.5.2009, Calgary, Kanada): ei edustajaa Suomesta
- Eläinlääkejäämäkomitea CCRVDF (11-15.5.2009, Natal, Brasilia): Leena Räsänen/MMM.

9 Muut kansainväliset asiat

Merkittiin tiedoksi kokousraportti SPS-komitean epävirallisesta istunnosta 24.2.2009.

10 Muut asiat

Ei muita asioita.

11 Seuraava kokous

Seuraava kokous on sovittu pidettäväksi **4.6.2009 klo 9.00**.

12 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.00

Puheenjohtaja

Veli-Mikko Niemi

Pääsihteeri

Anne Haikonen